

Modlitba za oběšence

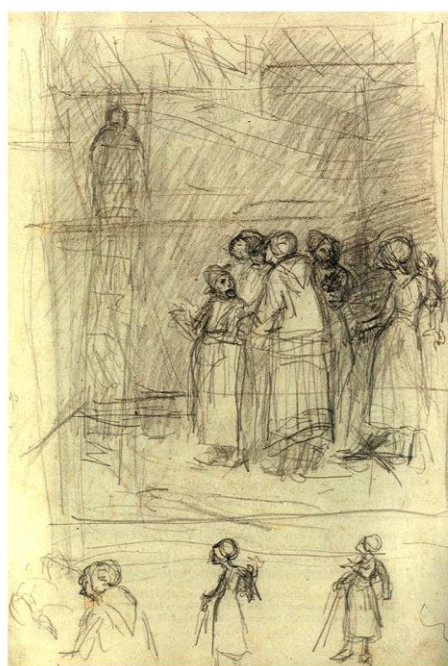
Hippolyt Soběslav Pinkas

Hippolyt Soběslav Pinkas se narodil 7. října 1827 do právnické rodiny a všichni očekávali, že se také stane právníkem - částečně se přání rodiny vyplnilo, po 4 letech studií se ale nepřihlásil k závěrečné zkoušce. Více než o práva se zajímal o kreslení a malování. Odešel studovat na pražskou akademii, následně do Mnichova a Francie. Stal se vynikajícím malířem a propagátorem česko-francouzských vztahů. Podařilo se mu například zajistit práva na uvádění francouzských autorů u nás, která se doposud dojednávala prostřednictvím Němců. Ilustroval časopis Šotek vydávaný K.H.Borovským, propagoval české výtvarníky v zahraničí, zasedal v porotě hodnotící návrhy na výzdobu Národního divadla a je jedním z předních zástupců českého realismu.

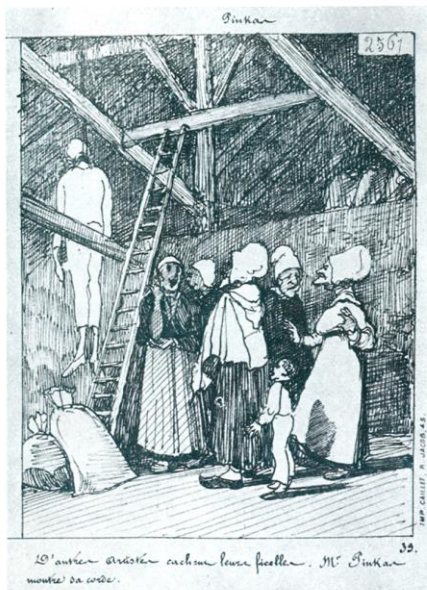
Na svou dobu vedl značně extravagantní život. Prostřednictvím R. Matyše můžeme číst o skandálu, který málem skončil šermířským soubojem - Pinkas totiž vytýkal české poezii národní uzavřenost a lidový primitivismus. Díky dochovaným dopisům své rodině nahlížíme do společenských nesnází vztahu s budoucí manželkou - svobodnou matkou, švadlenkou Adrienne a také poznáváme příběh jednoho z prvních obrazů s motivem sebevraždy. Díla, které bylo vystaveno a kritizováno na pařížském Salonu.

Modlitba za oběšence, 1861,
olej, plátno, 124 x 98 cm, Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou

Studie celkové kompozice (z francouzského náčrtu), 1859-1860
tužka, papír, 264 x 345 mm, Národní galerie v Praze, K 42988-19

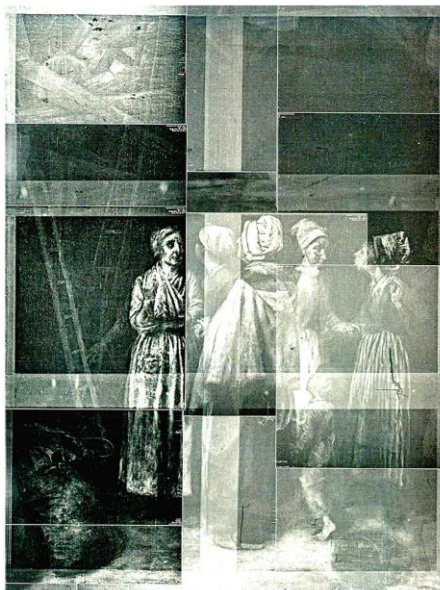
GALLETTI, Karikatura obrazu Modlitba za oběšence, 1861
Salon de 1861. Album caricatural par Galletti, Paris, fotoreprodukce

“Zatímco jiní malíři skrývají své nitky, pan Pinkas ukazuje svůj provaz” (Galletti, přepis ke karikatuře obrazu Modlitba za oběšence)

Mrazivý námět sebevraždy malíře J. Wehleho, který se oběsil 1. října 1857, namaloval Pinkas o dva roky později na tradiční galerijní formát se záměrem vystavit jej na pařížském Salonu.

O malířových pohnutkách při tvorbě obrazu víme z jeho dopisů. Původní atmosféra obrazu měla být zdrženlivější, jen tři staré ženy měly váhavě pozorovat oběšence v přítomnosti. Během výtvarného procesu, ale obrátil a zaměnil ženy za “hejno starých bab”, čímž se přiblížil autentičnosti situace, které byl svědkem, když oběšeného kamaráda z trámu sám odřezával. Nakonec ale hlouček klevetnic nad mrtvým oproti náčrtkům mírně zjemnil, ostatně porovnejte sami Studii celkové kompozice s výslednou malbou.

S úpravami neskončil ani po vystavení obrazu na Salonu a prodejní pařížské galerii. Aby obraz vůbec prodal, drasticky ho retušuje - oběšenec se ztrácí úplně a v levém dolním rohu se namísto něj objevuje jen příznačná oprátka.

Rentgenový snímek Modlitby za oběšence (sestaveno na základě snímků Milana Řehoře)

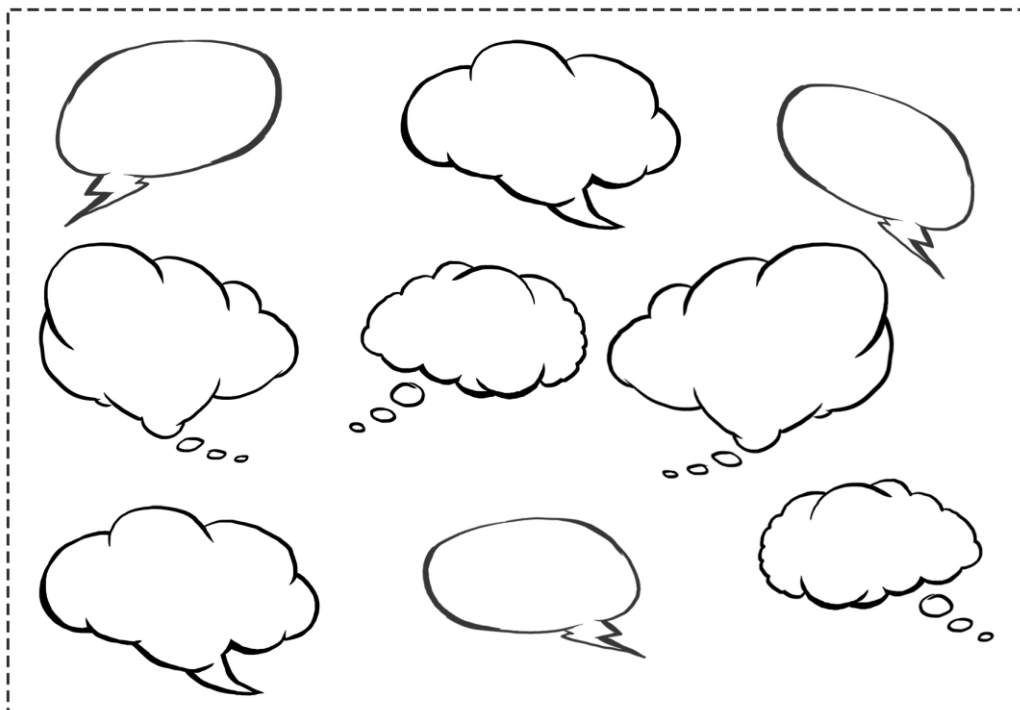
zvýraznění siluety oběšeného

Podle toho, jak se obraz v běhu času měnil, měnil se i jeho název či překlad. Ten lze interpretovat jako Modlitba za oběšence - jak jej užíváme dnes, ale také jako Umrličí řeč o oběšenci, jak ho vysvětlil sám autor v jednom z dopisů. Výraz "Umrličí řeč" totiž ironizuje situaci pomlouvajících žen.

Nyní dostáváte šanci obraz upravit znovu. Tentokrát podle svých zkušeností se zlými jazyky.

Vymyslete obrazu nový příběh. O čem může hejno klevetivých bab mluvit? Inspirací máme všude kolem sebe až až. Dokreslete příběh a pokud vám výtvarné vyjádření nestačí, můžete použít i bubliny a dámám vložit něco do úst. Nezapomeňte obraz také přejmenovat.

ZDROJE:

BROŽOVÁ, Kristýna. Temný příběh realismu: Modlitba za oběšence, 1861: Hippolyt Soběslav Pinkas.

V Hluboké nad Vltavou: Alšova jihočeská galerie, 2015. ISBN 978-80-87799-30-7.

BROŽOVÁ, Kristýna. Hippolyt Soběslav Pinkas. V Hluboké nad Vltavou: Alšova jihočeská galerie, 2016. ISBN 978-80-87799-60-4.